

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.hc@regeringskansliet.se

Handläggare

Nancy Isaksson
Enheten för alkohol, tobak
och nya droger

Datum

2026-01-13

Vårt ärendenummer

04420-2025

Ert ärendenummer

S2025/01618

Avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten motsätter sig förslaget att 8 kap. 15 § alkohollagen (2010:1622) tas bort. Folkhälsomyndigheten motsätter sig även förslaget att krav på eget kök för cateringföretag tas bort. Folkhälsomyndigheten redogör även för ett par förslag som myndigheten instämmer i.

Om beslut fattas enligt Förenklingsrådets förslag vill Folkhälsomyndigheten också uppmärksamma regeringen på behovet av ett flertal förändringar, såväl tekniska som innehållsmässiga, i föreskrifterna om kunskapsprov, kunskapsproven samt de vägledningarna som Folkhälsomyndigheten förvaltar.

Folkhälsomyndighetens synpunkter

Folkhälsomyndigheten utgår i sitt remissvar från myndighetens uppdrag och det övergripande folkhälsopolitiska målet om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

5.1 Kravet på matservering och eget kök avskaffas

Det finns samband mellan samtidigt intag av mat, påverkan av alkohol och akuta skador. Folkhälsomyndigheten anser därför att det ska kunna serveras mat, i tillräcklig omfattning, i samband med alkoholservering. Villkoret har även en begränsande effekt på antalet serveringsställen och därmed på tillgängligheten till alkohol. Tillgängligheten till alkohol har betydelse för konsumtionen och skadorna i befolkningen. Åtgärder som begränsar tillgängligheten till alkohol är därför grundläggande i det förebyggande arbetet.

Förslaget öppnar för alkoholservering inte bara på de restauranger, gatukök, foodtrucks och caféer som idag inte uppfyller kraven i 15 §, utan även inom andra delar av tjänstesektorn, exempelvis frisör- och skönhetssalonger och kiosker.

Folkhälsomyndigheten anser att Förenklingsrådets konsekvensanalys inte tar tillräcklig hänsyn till den ökade tillgängligheten.

5.3 Kravet på att tillhandahålla tillredd mat vid catering bör kvarstå men kravet på eget kök tas bort

Folkhälsomyndigheten motsätter sig förslaget att krav på eget kök för cateringföretag tas bort.

Förenklingsrådet framför att kravet på att tillhandahålla tillredd mat vid catering bör kvarstå oavsett om det rör sig om tillfälligt eller stadigvarande serveringstillstånd, för att inte öppna upp för catering av enbart alkoholdrycker. Om 8 kap. 15 § AL upphävs finns dock inte längre något krav på matservering vid tillfälligt serveringstillstånd till slutna sällskap. Enligt Folkhälsomyndighetens uppfattning avser catering i 8 kap. 4 § AL enbart stadigvarande serveringstillstånd för slutna sällskap. Tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap regleras i 8 kap. 15 § AL. Om 8 kap. 15 § AL upphävs behöver föreslagen formulering av 8 kap. 4 § AL ändras så att det tydligt framgår att kravet på matservering även gäller för cateringverksamhet vid tillfälliga serveringstillstånd.

5.5 Kravet på brandsäkerhetens omfattning förtydligas

Folkhälsomyndigheten instämmer i förslaget att brandsäkerhetens omfattning förtydligas enligt Förenklingsrådets förslag.

5.6 Delar av förslagen i betänkandet En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas (SOU 2024:23) inkluderas i förslag som lämnas i denna utredning

Folkhälsomyndigheten instämmer även i förslaget att begreppet lokal kompletteras med ”eller det utrymme” i 8 kap. 4 § AL samt att godkännande av serveringstid vid catering införs.

6.7.6 Konsekvenser för olika grupper i samhället

Folkhälsomyndigheten anser att Förenklingsrådets barnkonsekvensanalys är bristfällig. Det saknas ett resonemang om möjliga konsekvenser av ökad exponering av alkohol i fler miljöer som kan förändra normer hos ungdomar. Folkhälsomyndigheten instämmer inte i slutsatsen om att ökad konsumtion på serveringsställen ersätter hemmakonsumtionen och därmed ger en effekt av minskad exponering av berusning för barn i sin hemmiljö. Det är ett rimligt antagande att oavsett var vårdnadshavarens konsumtion av alkoholdrycker sker så finns en uppenbar risk för att barn påverkas.

Vidare saknas en analys av hur förslaget påverkar både barn och vuxna när det gäller spel om pengar. Det krävs serveringstillstånd enligt alkohollagen för att kunna tillhandahålla spel på en värdeautomat. Om fler restauranger får serveringstillstånd kan det leda till att fler restauranger erbjuder spel, vilket innebär en risk

för ökat spelande. Det kan därför finnas anledning att se över spellagen (2018:1138) med tillhörande föreskrifter.

6.8.4 Övriga konsekvenser för offentlig sektor

Om 8 kap. 15 § upphör innebär det att Folkhälsomyndighetens föreskrifter om kunskapsprov samt vägledningar behöver uppdateras. Det kommer även att innebära flera förändringar, såväl tekniska som innehållsmässiga, i de kunskapsprov som Folkhälsomyndigheten förvaltar. Folkhälsomyndigheten behöver dock skälig tid för att hinna genomföra de förändringar som kommer att krävas, eftersom de ändrade kunskapsproven behöver finnas på plats vid ett ikraftträdande.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Olivia Wigzell. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Josefin P Jonsson, chefsjuristen Bitte Dellborg och enhetschefen Adli Assali deltagit. Utredaren Nancy Isaksson har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Nancy Isaksson